

Lidová škola zemědělská Lestkov

1946 - 1948

Inventář

Číslo EL NAD: 904
Evidenční číslo pomůcky: 155

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	4
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	4
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	4
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	5
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	6
Inventární seznam.....	7

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Lidové školy zemědělské (dále LŠZ) vznikly na základě § 7 zákona č. 75/1920 Sb., kterým se zatímně upravovala organizace lidových škol zemědělských. Za první republiky představovaly nejrozšířenější typ odborných škol. Účelem lidových škol bylo prohloubení vzdělání venkovské mládeže a příprava na praktickou činnost v zemědělství. Lidové školy zemědělské byly školami s povinnou dvouletou školní docházkou s odchylkami, které plynuly z docházky do jednorozhodného učebního kursu při měšťanských školách. O zřízení a také o zrušení lidových škol rozhodovalo Ministerstvo zemědělství (dále jen MZe). Zřízení III. ročníku lidové školy zemědělské bylo možné jen na základě souhlasu Ministerstva školství a osvěty (dále jen MŠO) - viz § 1 zákona č. 75/1920 Sb.

Na základě vládního nařízení č. 208/1942 Sb. o nové organizaci některých ústředních úřadů přešla správa zemědělského školství, s výjimkou lesnických škol, školních statků a zemědělského poradnictví, do kompetence Ministerstva školství a zde také zůstalo i po roce 1945.

Po osvobození od nacistické okupace bylo s okamžitou platností zrušeno vyučování německého jazyka a nauka o Říši, a byla postupně zavedena čeština, občanská a politická výchova a ruština. Čeština byla na lidových školách zemědělských zavedena až od školního roku 1946/1947. Do učebních plánů se opět začaly vracet také odborné předměty zrušené za okupace související s mechanizací zemědělství a zaváděním družstevnictví v novém pojetí (zemědělská technika, strojnictví, meliorace...).

K obnovení činnosti lidových škol zemědělských došlo výnosem MŠO z 18. srpna 1945 č. A-74.928-IV: Prozatímní úprava organizace lidových škol zemědělských (č. 66/1945 Věstníku MŠO). V letech 1945 – 1948 došlo k obnovení vyučování téměř na všech učebních zařízeních zemědělského a lesnického školství a k postupné konsolidaci sítě těchto škol.

Na lidové školy zemědělské dozoraly inspektoráty lidových škol, jejichž síť byla stanovena výnosem MŠO ze dne 21. června 1945, č. A-44.848-IV: Stanovení sídel inspektorátů lidových škol zemědělských (č. 30/1945 Věstníku MŠO). Jejich úkoly podrobně stanovil výnos MŠO z 15. ledna 1946 č. A-50 700-VII: Inspekce na lidových školách zemědělských a učňovských školách zahradnických (č. 85/1946 Věstníku MŠO).

Dne 21. dubna 1948 byl vyhlášen zákon č. 95/1948 Sb. o základní úpravě jednotného školství (školský zákon). Pro oblast zemědělského školství znamenal tento zákon o jednotné škole zestátnění zemědělských škol. Zestátněním škol byl vytvořen předpoklad pro cílevědomé budování a řízení sítě zemědělských učebních zařízení.

Podle výnosu MŠ ze dne 19. června 1948, č. A-92.243-IVa: Změna názvu povinných škol zemědělského a hospodářského směru (č. 95/1948 Věstníku MŠ), byly ve smyslu ustanovení zákona č. 95/1948 Sb., § 33, odst. 1 a § 34, věta první, lidové školy zemědělské přejmenovány na základní odborné školy rolnické (dále jen ZOŠR).

Konkrétní výčet škol pak obsahoval výnos MŠ ze dne 10. srpna 1948, č. A-168 384-IVa: Přeměna lidových škol zemědělských na základní odborné školy zemědělského a hospodářského směru (Věstník MŠ č. 122/1948).

Na území dnešního okresu Tachov poskytovaly ZOŠR dle zmiňovaného výnosu k r.

1948 vzdělání zemědělské mládeži v Bezdruzicích, Boru, Cebivi, Černošíně, Plané, Starém Sedlišti, Stríbrě a Tachově. Z činnosti zemědělských školských původců vyvíjejících činnost v Cebivi, Černošíně, Starém Sedlišti a Tachově je archivní materiál doposud neznámý. K ZOŠR posléze přibyla škola v Zálezlech, která má doloženo fungování v l. 1952 – 1956. Otazník zůstává nad školou v Lestkově. Tamní LŠZ doložená k letům 1946 – 1948 byla s největší pravděpodobností uzavřena a k jejímu přejmenování na ZOŠR tudíž nedošlo.

Z dochovaných dvou třídních výkazů LŠZ Lestkov lze konstatovat, že škola zahájila činnost nejpozději ve školním roce 1946/1947, z kterého je první třídní výkaz, a definitivně ji ukončila rok poté, v l. 1947/1948. Z činnosti ZOŠR nejsou žádné archiválie dochovány a lze se domnívat, že její činnost vůbec nebyla zahájena. Vyučovacími předměty na škole byly – nauka hospodářská, ruština, zemědělská nauka, občanská výchova, zemědělské počty, zemědělská nauka a čeština.

LŠZ Lestkov spadala do kompetence Inspekčního obvodu v Plzni. Jiné zmínky o LŠZ v Lestkově nejsou známy, o škole není žádný záznam ani ve školní kronice Lestkova.

Školu vedli Josef Podehradský (1946 – 1947) a Růžena Mazurová (1947 - 1948).

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Dochované písemnosti (dva třídní výkazy) se po ukončení činnosti LZŠ Lestkov postupně dostaly do spisovny Středního odborného učiliště v Plané. Státní okresní archiv v Tachově je od SOU Planá převzal dne 7. prosince 2001 k trvalému archivnímu uložení (číslo přírůstku 32/2001).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

V archivním souboru LŠZ Lestkov jsou uloženy třídní katalogy z let 1946 – 1948. Při jeho inventarizaci nebyly navrženy žádné písemnosti k vnitřní skartaci.

Archiválie jsou kategorie II.

Jazykem archivního souboru je čeština.

Fyzický stav archivního souboru je dobrý.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Dochované písemnosti představují pouze torzo původně vedených písemností a dokládají tak pouze existenci školy v Lestkově.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor uspořádala a pomůcku sestavila Dana Bízová v říjnu 2006 ve Státním okresním archivu Tachov.

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

- Zdeněk Černohorský, Dějiny zemědělského školství v Československu, Praha 1980
kol., Zemědělské učňovské školství v Západočeském kraji, 1945 – 1990, Plzeň 2001
Sbírka zákonů a nařízení státu československého – ročník 1920
Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava – ročník 1942
Sbírka zákonů republiky Československé – ročník 1948
Věstník Ministerstva školství a osvěty – ročník 1945
Věstník Ministerstva školství a osvěty – ročník 1946
Věstník Ministerstva školství, věd a umění – ročník 1948

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

LŠZ – lidová škola zemědělská

MŠ – Ministerstvo školství

MŠO – Ministerstvo školství a osvěty

MZe – Ministerstvo zemědělství

SOU – střední odborné učiliště

ZOŠR – základní odborná škola rolnická

Inventární seznam

Úřední knihy

1	Třídní katalog	1946 – 1947	K 1
2	Třídní katalog	1947 – 1948	K 2

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Lidová škola zemědělská Lestkov
Značka archivního souboru:	LŠZ Lestkov
Časový rozsah:	1946 - 1948
Počet evidenčních jednotek:	2 (2 úřední knihy)
Počet inventárních jednotek:	2
Rozsah bm:	0,03
Stav ke dni:	14. 08. 2007
Archivní soubor zpracovala:	Dana Bízová
Pomůcku sestavila:	Dana Bízová
Počet stran:	9
Počet exemplářů:	6
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl